

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Pokorné a soudců Mgr. Miloše Zdražila a JUDr. Víta Pejška ve věci žalobkyně ██████████ ██████████, nar. ██████████, bytem ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, zastoupené Mgr. Olgou Jiříčkovou, advokátkou se sídlem v Chrudimi, Novoměstská 960, proti žalované **Generali Pojišťovna, a.s.**, IČ 61859869, se sídlem Praha 2, Bělehradská 132, **o zaplacení 102.378,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 22.3.2007, č.j. 8C 120/2006-116, **t a k t o :**

- I. **Rozsudek okresního soudu se v odvoláním napadených výrocích II., IV. a V. mění takto :**

Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně s ██████████ ██████████, nar. ██████████, bytem ██████████ ██████████ ██████████ ██████████, jemuž byla tato povinnost uložena rozsudkem Okresního soudu v Chrudimi ze dne 11.7.2005, č.j. ██████████ ██████████ ██████████ částku 51.189,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,75% ročně z částky 51.189,- Kč od 23.10.2005 do 31.12.2005, úrok z prodlení ve výši 9% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.1.2006 do 31.12.2006, úrok z prodlení ve výši 9,5% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.1.2007 do 30.6.2007, úrok z prodlení ve výši 9,75% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.7.2007 do 24.10.2007 a úrok z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí zvýšené o 7 procentních bodů z částky 51.189,- Kč od 25.10.2007 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Žaloba, aby byla žalovaná uznána povinnou zaplatit žalobkyni společně a nerozdílně s [REDAKCE], nar. [REDAKCE], bytem [REDAKCE], jemuž byla tato povinnost uložena rozsudkem Okresního soudu v Chrudimi ze dne 11.7.2005, č.j. [REDAKCE] částku 51.189,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,75% ročně z částky 51.189,- Kč od 23.10.2005 do 31.12.2005, úrokem z prodlení ve výši 9% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.1.2006 do 31.12.2006, úrokem z prodlení ve výši 9,5% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.1.2007 do 30.6.2007, úrokem z prodlení ve výši 9,75% ročně z částky 51.189,- Kč od 1.7.2007 do 24.10.2007 a úrokem z prodlení ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí zvýšené o 7 procentních bodů z částky 51.189,- Kč od 25.10.2007 do zaplacení se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

III. Žalovaná je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Chrudimi soudní poplatek ze žaloby ve výši 2.090,- Kč a soudní poplatek z odvolání žalobkyně ve výši 600,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem zastavil řízení v části o zaplacení 3.755,- Kč s příslušenstvím (výrok I.), uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 38.392,- Kč s příslušenstvím (výrok II.), dále uložil žalované zaplatit žalobkyni částku 920,- Kč s příslušenstvím (výrok III.), zamítl žalobu o zaplacení 63.986,- Kč s příslušenstvím (výrok IV.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že žalobkyni uložil nahradit žalované poměrnou část nákladů řízení ve výši 99,- Kč (výrok V.).

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že se žalobkyně domáhala náhrady škody, jež jí náleží jako pozůstalé [REDAKCE], který byl usmrcen při dopravní nehodě zaviněné [REDAKCE]. Ten byl pravomocně odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Chrudimi ze dne 11.7.2005, č.j. [REDAKCE], pro trestný čin dle § 201 písm. d) a 224 odst. 1 a 2 trestního zákona spočívající v tom, že dne [REDAKCE].2005 po předchozí konzumaci alkoholických nápojů řídil osobní automobil a při projíždění mírně levotočivé zatáčky silnice [REDAKCE] třídy směrem od [REDAKCE] do [REDAKCE] v důsledku rychlosti jízdy nepřiměřené jeho schopnostem a zkušenostem, tak i stavu a povrchu vozovky, nezvládl řízení, ve smyku vyjel vpravo do pole, kde se s automobilem několikrát převrátil a automobil zůstal ležet na boku v místním potoce, přičemž jeho spolujezdec [REDAKCE] při nehodě utrpěl mnohačetná poranění, která sama o sobě byla pro poškozeného smrtelná, a v důsledku přimáčknutí automobilu se v potoce utopil. Žalobkyně se domáhala jednorázového odškodnění ve výši 240.000,- Kč a náhrady nákladů pohřbu ve výši 15.945,- Kč, tj. celkem 255.945,- Kč. Nárok na náhradu škody v uvedené výši byl přiznán žalobkyni proti [REDAKCE] shora citovaným rozhodnutím v trestním řízení v plném rozsahu. Protože žalovaná, u které měl [REDAKCE] pojištěnu odpovědnost za škodu způsobenou

provozem vozidla, uhradila žalobkyni částku 153.567,- Kč (60%), uplatnila žalobkyně v žalobě podané proti pojišťovně zaplacení zbývajících 102.378,- Kč (40%). Vedle toho se domáhala ještě další částky 4.675,- Kč jako náhrady účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku. Protože v průběhu řízení vzala žalobu v části o zaplacení 3.755,- Kč s příslušenstvím zpět, okresní soud řízení v tomto rozsahu ve výroku I. zastavil a ve zbývajícím rozsahu účelně vynaložených nákladů ve výši 920,- Kč s příslušenstvím žalobě ve výroku III. vyhověl, přičemž tyto výroky nebyly odvoláním napadeny.

Žalovaná pojišťovna namítala, že poškozený ■■■■■ ■■■■■ spoluzavinil škodu, když jako spolujezdec usedl do vozidla s ■■■■■ ■■■■■, o němž věděl, že je pod vlivem alkoholu, a navíc se dle tvrzení žalované nepřipoutal. Z těchto okolností dovozovala, že došlo k porušení prevenční povinnosti uložené § 415 obč. zák. i porušení povinnosti dle § 4 písm. a) a § 9 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.

Okresní soud po provedeném dokazování uzavřel, že ■■■■■ ■■■■■ zavinil vznik škody usmrcením ■■■■■ ■■■■■ tím, že řídil vozidlo pod vlivem alkoholu a bez řidičského oprávnění. Pod vlivem alkoholu byl v době před vznikem dopravní nehody i ■■■■■ ■■■■■, který v tomto stavu do vozidla nasedl a bylo mu známo, že ■■■■■ ■■■■■ řídí pod vlivem alkoholu. Skutečnost, že by poškozený nebyl připoután, vyplývá přímo pouze z výpovědi ■■■■■ ■■■■■, okresní soud však vycházel rovněž z posudku o soudní pitvě a výpovědi znalce, který posuzoval, jaké následky by nehoda měla, pokud by poškozený připoután byl. Podle závěrů okresního soudu ■■■■■ ■■■■■ porušil svou zákonnou povinnost předcházet vzniku škod na zdraví (§ 415 obč. zák.), protože mu bylo známo, že ■■■■■ ■■■■■ je pod vlivem alkoholu, a přesto usedl s ním za zhoršených podmínek sjízdnosti do vozidla. Škoda by vůbec nevznikla, pokud by poškozený do vozidla nenedl, popř. by škoda nebyla tak závažná, jestliže by se připoutal bezpečnostními pásy. Poměr zavinění označil okresní soud v rozsahu 1:3, kdy z výpočtu nároku vyplývá, že tím okresní soud míní, že poškozený odpovídá za škodu v rozsahu 25%, zatímco ■■■■■ ■■■■■ nese odpovědnost v rozsahu 75%, tzn. že spoluzavinění poškozeného činí $\frac{1}{4}$ z celku.

Proti rozsudku podaly včas odvolání žalobkyně i žalovaná.

Žalobkyně napadala odvoláním výroky II., IV. a V. rozsudku okresního soudu s tím, že nárok na náhradu škody byl nedůvodně krácen. V řízení před soudem prvního

stupně nebylo prokázáno, že poškozený nebyl připoután bezpečnostními pásy ani že poškozený věděl o absenci řidičského oprávnění [REDAKCE]. Odkazovala na dřívější rozhodnutí odvolacího soudu v řízení o žalobě jiného žalobce, kdy z totožných skutkových okolností bylo zjištěno spoluzavinění poškozeného [REDAKCE] v rozsahu 20%. Především se však žalobkyně dovolávala závazného rozhodnutí o náhradě škody vydaného proti [REDAKCE] [REDAKCE] v trestním řízení, v němž byla dovozena odpovědnost [REDAKCE] [REDAKCE] za škodu v plném rozsahu bez spoluzavinění poškozeného [REDAKCE].

Žalovaná své odvolání směřovala proti výroku II. napadeného rozsudku a výrokům na něm závislým. Soud neprovedl dle názoru žalované dostatečné dokazování za účelem zjištění skutkového stavu, především měl zadat znalecký posudek ke zjištění následků nehody pro případ, že by poškozený byl připoután bezpečnostním pásem. Po stránce právního posouzení okresní soud dle závěrů žalované pochybil, když stanovil rozsah spoluzavinění 25%, přestože skutkově dospěl k tomu, že by při splnění povinností poškozeného byl následek vyloučen, popř. by nebyl tak fatální. Žalovaná dovozovala spoluzavinění poškozeného v rozsahu min. 40%.

Krajský soud po zjištění, že odvolání žalobkyně i žalované byla podána včas, osobami k němu oprávněnými (§ 201 o.s.ř.), jsou přípustná (§ 202 o.s.ř.), obsahují náležitosti dle ust. § 205 odst. 1 o.s.ř. a odvolací důvod dle ust. § 205 odst. 2 písm. d/, e/ a g/ o.s.ř., rozsudek z podnětu odvolání a v jeho mezích přezkoumal, když přihlížel i k důvodům v něm výslovně neuplatněným (§ 212 a § 212a o.s.ř.). Odvolání žalobkyně shledal částečně důvodným a odvolání žalované shledal neopodstatněným.

Krajský soud předně uvádí, že převzal skutková zjištění, která okresní soud dovodil z provedených důkazů. Dokazování provedené okresním soudem pokládá za dostatečné pro právní posouzení věci. Na podkladě skutkových zjištění okresního soudu však odvolací soud učinil zčásti odlišný právní závěr.

[REDAKCE] [REDAKCE] odpovídá za škodu, kterou způsobil jednáním, za něž byl pravomocně odsouzen. Soud je při řešení této předběžné otázky vázán rozsudkem vydaným v trestním řízení o tom, že byl spáchán trestný čin, jiné otázky posuzuje soud v občanskoprávním řízení sám (§ 135 o.s.ř.). Krajský soud však především musí zdůraznit, že [REDAKCE] [REDAKCE] jako provozovatel vozidla je osobou odpovědnou za škodu vyvolanou zvláštní povahou provozu dopravního prostředku

(§ 427 odst. 1 obč. zák.) a právě tato odpovědnost je předmětem pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Jde o odpovědnost objektivní, bez ohledu na zavinění, které se provozovatel nemůže zprostit již proto, že z provedených důkazů nelze učinit závěr, že škoda nebyla způsobena ani částečně okolnostmi, které mají původ v provozu vozidla (§ 428 obč. zák.).

Protože poškozený zemřel, je dáno právo na odškodnění pro žalobkyni jako pozůstalou [REDAKCE] poškozeného částkou 240.000,- Kč (§ 444 odst. 3 písm. a/ obč. zák.). Vedle toho [REDAKCE] [REDAKCE] odpovídá za škodu ve výši přiměřených nákladů spojených s pohřbem (§ 449 odst. 2 a 3 občanského zákoníku). Výše nároků je mezi účastníky nesporná v celkové částce 255.945,- Kč. Stejně tak je nesporné, že žalovaná vyplatila na tyto nároky žalobkyni částku 153.567,- Kč (60%).

Mezi účastníky je sporným, zda a do jaké míry byla škoda způsobena také poškozeným (§ 441 obč. zák.). Spoluzavinění poškozeného žalovaná spatřuje zejména v porušení ust. § 415 obč. zák., podle něhož je každý povinen si počínat tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, a také v porušení povinností uložených zákonem o silničním provozu č. 361/2000 Sb. (§ 4 písm. a/ - každý se má chovat tak, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob ani svůj vlastní ...; § 9 odst. 1 písm. a/ - přepravovaná osoba je povinna být za jízdy připoutána na sedadle bezpečnostním pásem, pokud jím je sedadlo povinně vybaveno podle zvláštního právního předpisu).

Určující příčina vzniku škody spočívá dle závěrů odvolacího soudu v řízení vozidla [REDAKCE] [REDAKCE] bez řidičského oprávnění a navíc pod vlivem alkoholu. Pokud by se [REDAKCE] [REDAKCE] tohoto protiprávního jednání zdržel, ke vzniku škody by nepochybně nedošlo. Podíl poškozeného [REDAKCE] [REDAKCE] na vzniku škody spočíval pouze v jeho pasivní roli spolujezdce. Krajský soud nesdílí názor okresního soudu o míře spoluzavinění poškozeného na vzniklé škodě v rozsahu 25%, resp. o odpovědnosti [REDAKCE] [REDAKCE] pouze v rozsahu 75%. V žádném případě pak nelze uvažovat o tom, že by byla dána odpovědnost [REDAKCE] [REDAKCE] pouze v rozsahu 50-60%, jak dovozuje žalovaná pojišťovna. To by znamenalo, že odpovědnost škůdce a provozovatele vozidla na straně jedné by byla téměř stejná jako odpovědnost poškozeného spolujezdce na straně druhé, čímž by nebyl mezi odpovědnostmi těchto osob podstatný rozdíl. Takový závěr by byl v přímém rozporu s judikaturou, viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.2003, sp. zn. 25 Cdo 1264/2002, na nějž sice žalovaná výslovně na podporu svých právních závěrů odkazovala, který však stanoví závěry protikladné k právním

závěrům žalované v tomto řízení, když se v něm jednoznačně dovozuje, že pasivní role poškozeného jednatelství v rozporu s pravidly silničního provozu nemůže být srovnatelná s odpovědností škůdce, který řídil vozidlo pod vlivem alkoholu a vozidlem škodu způsobil.

Nedbalostní spoluzavinění poškozeného, které je v příčinné souvislosti se vznikem škody, lze sice dovodit, avšak objektivní odpovědnost škůdce za škodu je dle přesvědčení krajského soudu v rozsahu 80 %, zatímco tedy spoluzavinění poškozeného bylo stanoveno v rozsahu 20%.

Dle § 9 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. má poškozený právo uplatnit svůj nárok na plnění dle § 6 zákona č. 168/1999 Sb. u příslušného pojistitele, nejde-li o nárok na plnění z garančního fondu (o tento případ zde nejde). Tento zvláštní předpis zakotvuje přímý nárok poškozeného vůči pojistiteli, čímž není dotčeno právo poškozeného na náhradu škody vůči škůdci.

Krajský soud proto ze všech shora uvedených důvodů napadený rozsudek okresního soudu v odvoláním napadených výrocích II., IV. a V. změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), žalobě vyhověl v části o zaplacení 51.189,- Kč s příslušenstvím a v části o zaplacení dalších 51.189,- Kč s příslušenstvím žalobu zamítl jako nedůvodnou. Závazek škůdce [redacted] a žalované pojišťovny soud vyhodnotil jako solidární závazek, přičemž žalobkyni nic nebrání, aby vymáhala splnění tohoto závazku proti jednomu z dlužníků za situace, kdy vůči druhému z nich bylo již právo na náhradu škody pravomocně přiznáno. Počátek prodlení ve vztahu k žalované byl správně stanoven od prvního dne následujícího po uplynutí patnáctidenní lhůty po skončení šetření pojišťovny. Výše úroku z prodlení odpovídá ust. § 517 odst. 2 obč. zák. a § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb.

Krajský soud znovu s ohledem na změnu rozsudku okresního soudu rozhodoval o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 1 a 2 o.s.ř.). Předmětem řízení byl před soudy obou stupňů nárok žalobkyně v rozsahu nezaplacených 40%. Pokud bylo přiznáno žalobkyni právo na zaplacení zbývajících 20% jejího celkového nároku a v rozsahu 20% byl její nárok krácen, pak nelze přiznat žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (§ 142 odst. 2 o.s.ř.).

Okresní soud opomněl rozhodnout o soudním poplatku z žaloby (§ 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích). Žalobkyně je ze zákona od soudního poplatku osvobozena, a žalované bylo proto uloženo zaplatit soudní

